

PARAPSYKOLOGISKA

Notiser och Nyheter

från Sällskapet för Parapsykologisk Forskning (SPF)

Nr 32

Juni 2006

SPF och JBM (John Björkhems Minnesfond) ordnar föredrag och seminarium med **Neuropsykiater Peter Fenwick, London, en av världens ledande forskare om forskning kring**

nära-döden-upplevelser

► Det blir föredrag

TORSDAG 15 JUNI 2006 KL 19.00

Tema: Medical research and models to explain the phenomenon samt The relation between consciousness and the brain.

Entré: 200 kr, medlemmar i SPF 100 kr. Kaffepaus.

► JBM ordnar seminarium

LÖRDAG 17 JUNI 2006 KL 10.00 – 16.00:

Tema: Utöver tema från torsdagen berör han också *the phenomenon, aftereffects and treatment*, samt den mycket stora frågan *Do we need an expanded model for consciousness?*

Entré: 400 kr, medlemmar i SPF 200 kr. Paus för lunch och kaffe. Portkod innanför dörren, ring annars 0708-103532. **Anmälan** i förväg till JBMs pg 70 09 10-3.

Plats för både föredrag och seminarium: Kunskapsnätet, S:t Göransgatan 66, 3 tr, portkod, T-bana Fridhemsplan.

Vi ordnar

utflykt kring psi-spåret

LÖRDAG 23 SEPTEMBER KL 10.00 :

Jens Tellefsen leder en utflykt kring psi-spåret och har förberett några enklare experiment.

Anmäl genom att senast 15 september betala in avgift 100 kr till SPF's pg-konto 35 17 57-0.

Konferens 3 augusti

Parapsychology as a 21st Century Science

I samband med PA-konferensen 4-6 augusti ordnar vi en halvdagskonferens för allmänheten

MEDVERKANDE:

Dean Radin, PAs ordförande, Institute of Noetic Sciences

Daryl Bem, Cornell University

Etzel Cardefia, Professor, Lunds Universitet

Stanley Krippner, Professor, Saybrook Graduate School, San Francisco

William Roll, Ph D, University of West Georgia

Michael Thalbourne, University of Adelaide, Australien

Jessica Utts, Professor, University of California at Davis

Föranmälan via inbetalning till JBMs pg 70 09 10-3.

Plats: Hamburgersalen, Brygghuset, Norrtullsgatan 12N, T-Odenplan.

Entré: 400 kr, för medlemmar i SPF samt studerande och pensionärer 200 kr. Kaffe och kaka/smörgås i pauserna ingår i avgiften.

Internationell konferens

**4-6 augusti 2006
på Hasselbacken i Stockholm**

Läs mer på sid 2

UR INNEHÅLLET

- Internationell konferens 4-6 augusti 2
- Parapsykologiska profiler:
Hos Adrian Parker - docent 4
- Medvetandets ensamma harmoni -
i väntan på Peter Fenwick 13
- Anslag för forskning om liv efter döden 16
- Ur tidskrifter 18

Ordförande har ordet:

Rapport från årsmötet

Den sittande styrelsen för SPF resp JBM fick ansvarsfrihet. Anneli Goulding avgick ur styrelsen och som kassör. Ny ordinarie ledamot, och kassör, blev Louise Ramsby. Madeleine Lagerfelt-Lienhard avgick efter jag vet inte hur många år i styrelsen, hon var med redan när SPF bildades (och kommer säkert att finnas med i bakgrunden i olika sammanhang). Vi tackar dem för deras viktiga insatser. Ny suppleant blev Tony Eckardt. Sonny Sandin avgick som revisor, även han får tack för sina insatser. Han ersätts som ordinarie revisor av Robert Carleson, som tidigare var revisorssuppleant. Hans Jungstedt fortsätter som ordinarie revisor. Som revisorssuppleant valdes Jajja Deboussard. Vi har alltså en vakant revisorssuppleant.

Sittande valberedning omvaldes. Årsavgiften förblev oförändrad, 225 kr och för studerande och pensionärer 190 kr.

Om vårens föredrag

Vi avslutar våren med den engelske neuropsykiatern **Peter Fenwick**. Han är specialist på samspelet mellan hjärnans biologiska och psykiska funktion och håller dels ett föredrag **torsdagen den 15 juni** dels **ett seminarium lördagen den 17 juni**. Båda äger rum hos Kunskapsnätet på S:t Göransgatan 66. Han håller föredrag på torsdagen om *Medical Research and models to explain the phenomenon*, samt *the relation between consciousness and the brain*.

I seminariet på lördagen blir det fyra pass. Förutom att beröra de två aspekter han berörde i föredraget ska han också komma in på *the phenomenon, aftereffects and treatment*, samt den mycket stora och intressanta frågan *Do we need an expanded model for consciousness?* (ett tema han behandlar i boken "Wider Horizons", "Neuropsychiatric difficulties on explaining consciousness."). Ni har redan i separat brev och tidigare nyhetsbrev fått all väsentlig information om föredrag och seminarium på separat bilaga. För att ytterligare förbereda er, kommenterar Louise Ramsby i detta nyhetsbrev ett anförande han höll för två år sedan för IANDS,

den internationella sammanslutningen NDU-forskare. Dessutom presenterade vi **Peter Fenwick** tidigare i nyhetsbrev nr 25, november 2004.

PA-konferensen 4-6 augusti, med Parapsychological Association

Sen tar vi paus över sommaren, till årets stora arrangemang, PA-konferensen 4-6 augusti på hotell Hasselbacken och vår egen halvdagskonferens den 3 augusti.

Första kvällen, den 4/8, har vi lyckats ordna en mottagning i stadshuset, med sightseeing. Till stadshuset åker vi hyrd båt, och på återvägen hin- ner vi med lite sightseeing.

För dom som är kvar på måndagen blir det, också frivilligt, en båttur, hel- eller halvdag beroende på vad majoriteten önskar sig på konferensen.

Om ni vill delta i konferensen kan ni anmäla er på den registreringsblankett ni fick för några veckor sedan, som ni fyller i och skickar, per brev eller fax. Annars finns den att tillgå via en länk på vår hemsida www.parapsykologi.se. Vi har också förberett en särskild webbsida för PA-konferensen, www.parapsychology/PA-stockholm.se. Mer om PA-konferensen kan ni ev. också se på PAs webbsida (www.parapsych.org). Avgiften för hela konferensen är 255 USD för dom som inte är medlemmar i PA. Studenter betalar 175 USD, 'student affiliate' (studerande som också är PA-medlemmar) 125. Efter 20 juni höjs avgifterna. Och vill man bara gå en dag eller två kan man det.

Vi har bokat 70 rum på Hasselbacken (tel 517 343 14, www.scandic-hotels.se). Om du bokar där, ange att du ska vara med på den parapsykologiska konferensen, så får du den rabatt vi ordnat med – enkelrum kostar 990 kr/natt. Annars finns hotell och liknande att tillgå på Östermalm, se länkar via hemsidan eller leta via www.stockholm.se och www.hotellguiden.se.

Rabatt för dig som studerar, stipendium på 500 kr

Vi vill ju stimulera högskolestuderande att ta del av denna PA-konferens, ett unikt tillfälle. För att inte ekonomin ska vara avgörande utlyser vi nu

fyra stipendier á 500 kr för dig som vill kunna komma. Du betalar 175 USD som student, är du dessutom medlem i PA blir det bara 125 USD (om du anmäler dig före 20 juni). Är du med på konferensen och skickar ansökan om detta stipendium till oss i förväg (och blir godkänd av oss), så får du efteråt 500 kr. Beskriv kort din bakgrund som studerande och dina ev. planer vad gäller parapsykologi och forskning.

Särskild informationsdag för allmänheten 3 augusti

Med så många ledande forskare på plats har vi också passat på att ordna en halvdags-konferens för allmänheten dagen innan, den 3 augusti i Brygghuset. Tema för denna halvdag är *Parapsychology as a 21st Century Science*. Medverkar gör flera ledande forskare med korta inlägg: PAs ordförande Dean Radin, Daryl Bem (ledande socialpsykolog, nu också parapsykolog), professorn i statistik Jessica Utts, Stanley Krippner, William Roll, Michael Thalbourne från Australien och professor Etzel Cardeña, Lunds Universitet. Ni kan föranmäla er till denna halvdag via inbetalning till JBMs pg-konto, 70 09 10-3. Vi har satt avgiften lågt, 200 kr för SPF-medlemmar, 400 kr för övriga, så att ingen av ekonomiska skäl ska behöva avstå. *Programmet framgår av bifogad affisch.*

Utflykt kring psi-spåret den 23 september

Jens Tellefsen fick för flera år sedan idén att ordna en praktisk övning med psi-spåret och slagruta. Föredraget på årsmötet i år gav oss inspiration att förverkliga denna idé. Vi planerar därför en utflykt med slagruta 3-e lördagen i september. Blir det dåligt väder satsar vi på lördagen 2 veckor senare. Anmäl dig i förväg, senast 15/9 genom att betala 100 kr till SPF's plusgiro 35 17 57-0. Ange namn, ev e-postadress och telefonnr samt skriv "anmälan psi-spåret" på talongen. I avgiften ingår en samling artiklar om psi-spåret.

Det är många som under åren aviserat intresse att delta i **några praktiska experiment**. Under våren fick några av oss inspiration att diskutera

detta, och vill nu gå vidare. Om utflykten med psi-spåret är första steget så vill vi redan nu nämna att vi har flera idéer av detta slag, kanske något enklare experiment med t ex healing på frön? **Dock kan det behövas fler** som samordnar och hjälper till. Du som vill, meddela Edgar Müller, telefon: 661 22 05, epost edgar.muller@chello.se

Om detta nyhetsbrev

Om professuren i Lund

Vår kritik mot Lunds Universitet kvarstår, men som framgår av bifogat program för vår konferens den 3 augusti, har vi bjudit in Etzel Cardeña till denna konferens för att tala om hans specialkompetens, hypnosen och parapsykologin.

Nyhetsbrevet i övrigt

Nyhetsbrevet innehåller ett nytt porträtt av en parapsykologisk profil, Sveriges ledande forskare i parapsykologi sedan flera år, Adrian Parker, gjort av Louise Ramsby. För att förbereda er medlemmar för besöket nu i juni av Peter Fenwick, publicerar vi också några kommentarer av Louise Ramsby, utifrån ett föredrag han höll för några år sedan, Bruce Greyson lecture, för IANDS. Därutöver redogör Edgar Müller för stipendier som en nyinstiftad grupp inom JBM beslutat om, en särskild grupp att förvalta de pengar vi fått från Helene Reeders testamente, med specifik inriktning på "liv efter döden". Jag har sedan som vanligt, kortfattat sammanställt innehållet i tidskrifter vi fått och som går på cirkulation, bl a en ny webbskrift som är lite svårbedömd, men likvärd en granskning, emergentmind (se sid 12).

Med nyhetsbrevet följer också en A4-affisch om vår halvdagskonferens den 3 augusti. Vill du sprida den, meddela mig på epost eller telefon så skickar vi fler, alternativt ladda ner den från vår hemsida och skriv ut. Vi överväger också att trycka en A3-affisch. Även den behöver vi hjälp med att sprida och sätta upp på olika anslagstavlor.

Stiftelsen BIAL i Portugal meddelar oss att de utlyser stipendier för vetenskaplig forskning 2006/2007. Det är i den sjunde utgåvan de

Forts på sid 20

PROFILER:

PARAPSYKOLOGISKA

Hos Adrian Parker – docent

Av Louise Ramsby

Ett par dagar före valborgsmässoafton tar jag morgontåget ner till Göteborg för en intervju med Adrian Parker. Att för några timmar röra mig på min gamla hemstads gator utgör i sig en inspirationsimpuls. Från min egen tid vid psykologutbildningen här minns jag Adrian för sin, i akademiska sammanhang, djärva och originella forskning. Paranormala fenomen intresserade mig redan då, men med siktet inställt på psykoanalysen kom jag att röra mig i annan riktning. Nästan tio år har nu förflutit och på min resa västerut njuter jag idag frånvaron av den uppsjö närgångna intryck, som en välfylld andraklasskupé med ofrånkomlighet bjuder. Det förestående mötet kan bli intressant. Adrian är en ledande parapsykolog, docent i psykologi vid Göteborgs Universitet och på många sätt en pionjär inom det parapsykologiska fältet, såväl internationellt, som här i Sverige där han till doktorsexamen handledt Anneli Goulding – som vi tidigare mött i artikelserien – den hittills enda, utöver William Roll, som disputerat i parapsykologi vid ett svenskt universitet. Man kan därför ställa sig frågan varför färden idag inte bär till Lund, där en av världens få professorer i ämnet nyligen tillsatts. Det finns många frågor jag vill ställa Adrian. Destinationen är och förblir emellertid Göteborg.

Ambitioner

Skandinaviskt ättade Adrian var från begynnelsen naturvetare, med planer på medicinstudier, som han också påbörjade, men psykologin väckte intresse och han ändrade bana. Efter grundutbildningen följde klinisk psykologexamen vid psykoanalytiskt inriktade *Tavistock Clinic* i London. Under John Beloffs handledning i Edinburgh slutfördes härefter avhandlingen om försökspersons- och försöksledareffekter i Ganzfeld, en metod, som Adrian var en av de första att utveckla, men som formellt kom att beskrivas av Charles Honorton. För Adrian var parapsykologin en naturligt central del av psykologiämnet. Med intresse för hypnos och förhållandet mellan kropp och själ läste han tidigt JB Rhine, vars karismatiska framtoning lockade honom till USA där han tillbringade en kortare tid vid det omtalade forskningslaboratoriet. Han stiftade bekantskap med forskare som Charles Tart, Stanley Krippner, Charles Honorton och hypnosforskaren Theodore Barber. Tidsandan präglades av optimism. Frågan gällde *när*, inte *om* parapsykologin skulle integreras med och accepteras av universitet och etablissemang. Så småningom blev Martin Johnson professor i Utrecht; Robert Morris kom till Edinburgh. Här fanns också portalfiguren, John Beloff, Adrians tidigare handledare, som, visserligen aldrig själv fick professors titel, men likväl kom att få stor betydelse för brittisk parapsykologi. Utan honom, betonar Adrian, hade ingen professur i Edinburgh inrättats, eller i Storbritannien överhuvudtaget. Beloff, som vid universitetet hade rykte om sig att vara seriös, lyckades berättiga parapsykologin som akademiskt forsknings- och undervisningsämne. Adrian hade varit den förste studenten att disputerat under hans ledning; steget efter kom Richard Broughton, Deborah Delanoy och Michael Thalbourne. När Bob Morris väl fick professuren följde ett större antal och allteftersom började också flera av

Adrian Parker – parapsykolog och pionjär.

Storbrianniens universitet anställa personer, som doktorerat i parapsykologi. Så gick det till. Adrian blir tankfull; har en fängslande berättelse nått sitt slut?

Adrian berättar att han från början hyste en naiv förhoppning om att kunna få gjort så mycket mer, vara driftig och initiera åtskillig parapsykologisk forskning, finge han bara en tjänst vid universitetet. Undervisningsplikten är i Sverige emellertid så betydande att inget rimligt utrymme för forskning finns, utan anslag. Det är mycket svårt, påpekar Adrian, ja, nästan omöjligt

att få forskningsanslag. Beloppen är alltför knappa och när universitetet tagit sin beskärda del återstår så föga att det omöjliga kan bekosta den sammanhängande tid, vilken är nödvändig för att en genuin fördjupning skall kunna äga rum. Vid ett tillfälle, då Adrian sökte anslag från Vetenskapsrådet, var han en av de prioriterade. Emellertid löd slutplädningen, att han skulle återkomma när han kunde förklara de paranormala fenomen han just ansökt om finansiellt stöd för att vidareutveckla förståelsen av. Moment 22. *In absurdum*. Utan framsteg, inga anslag. I avsaknad av finansiell satsning, heller inga framsteg. Parapsykologins kritiker, framhåller Adrian, talar därför missvisande när de hävdar att inga resultat erhållits, över hundra års forskning till trots. Jag betonar att varje bedömning, sist och slutligen, är en effekt av tidens strömningar, men främst av enskilda individers hållning, sätt att tänka och värdera. Adrian instämmer: när han för tio år sedan fick ett stort anslag hade han turen att få ansökan bedömd av personer, med öppenhet för ämnet. Denna vidsynhet finns inte längre, menar han. Därför avstod han detta år från att söka forskningsanslag för parapsykologi.

Det tidigare betydande anslaget kom från Riksbanken och det var först då, för tio år sedan, som Adrian på allvar åter fick möjlighet att satsa på Ganzfeld-forskningen. Med hjälp av stora insatser från Joakim Westerlund kunde han nu få till stånd en banbrytande, digitaliserad version av metoden. Vid sidan av parapsykologi, har Adrian även ägnat åtskillig tid åt hypnos, bl a som examinator vid *Svenska Föreningen för Klinisk och Experimentell Hypnos*. Därutöver har han bedrivit en del klinisk forskning. Exempelvis har han studerat gemensamma principer för olika terapeutiska inriktningar. Likaså har han genomfört undersökningar av suicidala patienters begreppsvärld och fördjupat sig i den schizotypa personlighetens mysterium. Hos dessa, helt normala, individer, finns nämligen beröringspunkter med parapsykologi såtillvida att de emellanåt erfar märkliga, psykosliknande upplevelser, gränsande till det paranormala.

Rörelser i det subtila

Adrian är legitimerad psykoterapeut och innehar Psykologförbundets specialistkompetens i klinisk psykologi. Således är han även kliniskt verksam. Inriktningen är eklektisk, en smula psykodynamisk, å ena sidan av spekrat, å den andra, och till större del, rogeriansk. Eftersom jag själv, i min egen kliniska praktik med framförallt längre, högfrekventa psykoanalyser, under åren har kunnat notera åtskilliga telepatiska sammanfallanden vill jag veta om Adrian delar dessa erfarenheter. Han konstaterar att man ofta skriver om sådana fenomen, men eftersom han inte har för vana att gå in detta slags långvariga behandlingar är det i princip ingenting han själv upplevt.

Adrians mor ansågs vara synsk. Detta, menar han, kan ha påverkat hans intresse för det paranormala. Själv har han, i likhet med många människor, erfarit det slags svårtolkade upplevelser, som lika gärna kan ha sin upprinnelse i sammanträffanden blott. Universitetsvärlden är dessutom, enligt Adrian, inte den bästa platsen att befrämja paranormala upplevelser. Den så väsentliga öppenheten går förlorad och tolkningarna rör sig av hävd i riktning mot en normal förklaring.

Att hos andra vinna framgång med egen övertygelse är nära nog en omöjlighet. Som deltagare i Ganzfeld-experiment har Adrian dock emellanåt fått mycket goda resultat och dessutom, i egenskap av samtidig försöksledare, kunnat erhålla en tillförlitlig överblick över potentiella felkällor.

Louise Ramsby: Hur fungerar telepati?

Adrian Parker: Den återkommande svårigheten med alltför få anslag gör att forskningen inte varit så inriktad på att förklara fenomenen, utan snarare på att upprepade gånger påvisa dem. Därför har vi inriktat oss på att förbättra metodologin. Så det finns inte mycket att gå på när det kommer till en förklaring. Personligen har jag heller inte ägnat så mycket tid åt detta. Men det som har slagit mig är att mycket äger rum på en omedveten nivå. Rhine påpekade att det t o m för mycket framgångsrika försökspersoner själva var svårt att avgöra när de lyckades i ett försök. Ganzfeld, hypnos och liknande tekniker används just för att göra det omedvetna medvetet, genom att utvidga vår tillgång till känsloupplevelser. Ganzfeld skapar ett tillstånd av desorganiserat medvetande där upplevelsevärlden blir mer kaotisk, vilket gör att man inte längre har tillgång till vanlig, logisk kontroll. Därför kan man bli mer spontan och intuitiv. Men frågan är om det rör sig om en vanlig kommunikationsform. När Rhine gjorde sina traditionella kortgissningsexperiment låg fokus på extrasensorisk perception; man antog att det rörde sig om ett sjätte sinne. Mycket talar också för att det är så. Det finns försökspersoner, som haft fullträffar rakt igenom i den här sortens experiment. När man tittar på Ganzfeld-resultat är det en hel del, som tyder på att telepati

fungerar som vanlig kommunikation och varseblivning. Med andra ord kan man göra en feltolkning i Ganzfeld lika väl som, när man i andra sammanhang, betraktar någonting utan att veta vad det är. Man läser in sina egna behov; en jägare skjuter ihjäl sin kompis i tron att det är en älg. Ibland tycks det alltså vara någonting man tolkat in utifrån sig själv, men ibland är perceptionen exakt. Det är märkligt.

LR: I viss mån som ett projektivt test.

AP: Ja, men det är också mycket som talar för att det inte handlar om något sjätte sinne, d v s att det inte rör sig om ett ytterligare sinnesorgan, utan är något helt annat. I samband med studier av det här slaget inträffar ofta sådant man inte kan omfatta i en vanlig, vetenskaplig undersökning; underliga sammanträffanden, som man inte räknat med. Ett av de mest slående exemplen var när Joakim – som för övrigt har dokumenterat flera erfarenheter av det slaget – började göra Ganzfeld-bedömningar. Joakim har förmågan att göra flera saker samtidigt och vid sitt allra första tillfälle plockade han fram en kortlek för att lägga patients samtidigt som han åt en ostsmörgås och lyssnade på mentationsrapporterna, alltså försökspersonernas berättelser, från experimenten. Det första man hörde var då en försöksperson som sade att någon lade patients och åt en ostsmörgås. Sådana intressanta sammanträffanden är det som sker.

Att det både rör sig om vanlig kommunikation och delvis om någonting annat, blir tydligt genom ett annat exempel. En försöksperson lyckades mycket väl i Ganzfeld, bl a tillsammans med sin dotter. Utan att vidtala någon gjorde jag ett ingrepp i sändarrummet och bytte ut dottern mot en god vän till kvinnan. Genom hörlurarna kunde vi synkront höra hur hon reagerade. Spontant uttryckte hon då att meningen *var har du varit* kom för henne, utan att hon kunde förklara varför. Detta slags material utgör endast s k anekdoter, men tyder på att vi tycks ha att göra med grundläggande samband i naturen och mellan människor, som snarare styrs av behov än kausalitet. På väg till ett Ganzfeld-försök uppmärksammar en försöksperson ett udda konstnärligt föremål; senare under själva experimentet, beskriver vederbörande exakt samma föremål. Det befinner sig inte inom ramen för experimentets upplägg och räknas därför inte, men det inträffar. Det handlar om meningsfulla

samband av helhet. Tyvärr är det, i dagens läge, svårt att lägga upp experiment, som tar hänsyn till sådana faktorer.

LR: De är ju föränderliga; dyker upp överraskande, men kan inte styras och iscensättas. Det låter som om du har en idé om hur detta kan hänga samman, tankar, som skulle kunna ligga till grund för en teori om hur telepati fungerar.

AP: Om den ekonomiska satsningen bara vore större är jag helt övertygad om att det skulle vara möjligt. Förutsättningarna skulle vara goda tillsammans med studenterna - jag har flera mycket begåvade, vilket utan resurser är ett frustrationsmoment – och med Joakim, som, möjligen vid sidan av John Palmer, är den idag främste metodologen på länge inom parapsykologin. Joakim och jag har ett bra samarbete. Han har också förmågan att påminna mig om att jag måste vara skeptisk!

Villkor för en verklighet

Adrian betraktar sig emellertid inte som konsekvent troende vad beträffar de paranormala fenomenens existens. Snarare befinner han sig i en mittposition, med potential för motreaktioner i båda riktningar beroende på omständigheterna, bl a forskningsläget och den emotionella närheten i tid till ett framgångsrikt genomfört experiment. Adrian betonar att han därför inte har någon slutgiltig uppfattning om fenomenen. Mycket tyder på att de finns, men man måste även vara öppen för alternativa förklaringar, eftersom området inrymmer många felkällor.

Att arbeta med parapsykologi på universitet, förklarar han, innebär att man, i likhet med Bob Morris, måste vara kapabel att på ett välbalanserat sätt anamma, såväl den optimistiska positionen som en mer skeptisk. Syftet är naturligtvis inte den hållning, som endast tjänar syftet att uttrycka egen aggressivitet; däremot en uppbygglig skepticism, som kan föra forskningen framåt. Sist och slutligen, således, en fråga om forskarens personlighet, inflikar jag och Adrian instämmer: *toughmindedness*, *tendermindedness*. I åminnelse, William James.

LR: Tycker du dig ha kunnat bevisa telepatins existens?

AP: Nej, eftersom man, som jag så ofta skrivit, överhuvudtaget inte kan *bevisa* något fenomen inom experimentell vetenskap. Vad man kan göra är att samla indicier. Distinktionen finns i engelskan, mellan *evidence* och *proof*. Genom experiment kan man aldrig bevisa någonting slutgiltigt. Man kan få *evidence*, inte *proof*. Men bevis är ändå ett ord som används av allmänheten. Inom ett så

kontroversiellt område, som parapsykologin, kommer man inte att få tillräckliga indicier förrän man fått en uppfattning om fenomenens natur. Företeelser bortom vår logik och vardagsrealitet kan aldrig bevisas med sedvanliga experimentella metoder. Till en början måste man lägga fram indicier och sedan krävs en upptäckt, som gör fenomenen begripliga. Det är först då de accepteras. Fram till dess kommer man att använda bortförklaringar med utgångspunkt i fusk eller felkällor.

LR: Men hur kommer man dithän?

AP: Man behöver få tillräckligt grepp om fenomenen så förutsättningarna finns att få dem att fungera kontinuerligt. Då har man nått det eftersökta, upprepbara experimentet. Men det är ingen enkel uppgift; t o m Ganzfeld är idag ytterst beroende av försöksledarens förmåga.

LR: Finns överhuvudtaget möjlighet till upprepbara experiment av det här slaget, med tanke på det flyktiga i fenomenens natur, som du tidigare berörde?

AP: Upprepbarhet i den bemärkelse, som jag lagt fram i *European Journal of Parapsychology* och som Göran Brusewitz och jag skrev ett kompendium om – genom experiment som har ett bevisvärde. På det sättet finns en generell upprepbarhet, bl a eftersom det under årens lopp har förekommit åtskilliga, väl kontrollerade försök med positiva resultat. Det är svårt att tro att alla dessa experiment endast skulle bero på felkällor. Men det saknas ett slags specifik upprepbarhet, som tillhandahåller ett recept och garanterar ett visst resultat. Å andra sidan saknas detta även inom traditionell psykologi när det kommer till områden som hypnos, kreativitet och sexuellt beteende. På många sätt ställs alltså högre krav på parapsykologin. Men detta får man stå ut med och istället se vad man kan uppnå.

LR: Vad är det viktigaste du har funnit i din forskning?

AP: Ganzfeld-tekniken och dess senaste utveckling, som Joakim varit delaktig i. Det viktigaste är att jag visar att det går att bedriva parapsykologisk forskning vid universitetet utan att taket rasar!

Adrian berättar att han hyser ett tämligen brett intresse för allt inom de fascinerande och utmanande områdena para-

psykologi och förändrade medvetandetilstånd; de spontana fenomenen intresserar. För närvarande har han sökt anslag för ett minnespsykologiskt projekt, enkelt att genomföra, men av stort värde. Målsättningen är att använda Ganzfeld för att utveckla förståelsen för hur paranormala fenomen fungerar genom att studera minnets inverkan på den telepatiska processen. Eftersom Ganzfeld-metodens funktion är att luckra upp de samband av logik, tid och minne, vilka styrs av det normala medvetandet blir det, med detta tillvägagångssätt, möjligt att åtkomliggöra spontana minnen. Avsikten är att undersöka om Ganzfeld-experiment kan göras mer framgångsrika vid användande av, sedan tidigare, bekanta filmer med en särskild betydelse för försökspersonen. Generellt utgår Adrian i sina studier från ett riktat urval, eftersom han anser det vara fruktlöst att använda sig av psykologistuderande. Jag undrar om han anlitar olika bedömare för att härigenom få en uppfattning om effekten av själva utvärderandet. Adrian förklarar att detta, om än det optimala, är ett mycket tidskrävande förfarande, varför han vanligen tar hjälp av försökspersonernas egna bedömningar.

Övertygelser

Med utgångspunkt i vad man, överlag, hittills funnit inom parapsykologisk forskning, framhåller Adrian att det definitivt finns stöd för att gå vidare med forskningen, vilket i sig motiverar en betydande ekonomisk satsning. Han betonar emellertid att mer än så idag är omöjligt att säga. Adrian kommer här osökt in på den bristande etiken i handhavandet av flera donationer till parapsykologisk forskning. Ofta missbrukas tillgångarna genom att användas till annat; på Harvard och i Freiburg har det redan skett; risken finns nu att det upprepas i Lund. Medlen är följaktligen, betonar Adrian, tillgängliga, men inte disponibla. Eftersom det parapsykologiska forskningsfältet är oförenligt med den gängse uppfattningen om den så kallade verkligheten ställs också betydligt högre krav på området i jämförelse med villkoren för annan forskning. Adrian menar att man måste visa ödmjukhet. Vår hjärna är frukten av en lång evolutionär utveckling, vilken på andra vägar kunnat leda till avgörande skillnader i vårt sätt att uppleva och betrakta tillvaron. Han hyser därför ingen förståelse för de rigida strömningar, som gör religion av vetenskapen. Personligen förstår jag väl denna synpunkt och tar upp människans, i många avseenden, begränsade belägenhet och att det Adrian framhäver implicerar att det, om de paranormala fenomen skall få tillräcklig uppbackning, inte minst finansiellt, krävs att ett tillräckligt antal förmår uppfatta dem. Ytterst kommer det då, återigen, an på varje enskild individs perceptuella kapacitet, liksom på den varseblivningsförmåga vi, på en övergripande samhälls nivå, tillåter. Idag projicerar människan en stor del av sin förmåga till urskiljning och interaktivt utbyte på teknologin och förlägger den till teknisk apparatur. På detta sätt lever vi i en märklig tid. Adrian instämmer. Han har likaså reflekterat över samhällets alltmer teknologiska prägel. I den Ganzfeld-undersökning om tvillingtelepati, som han nyligen avslutade med hjälp av medel från BIAL-fonden, fick han närmare erfara detta. Eftersom Adrian läst Guy Lyon Playfairs bok, inledde han studien, utgående från omkring 60 tvillingpar, viss om att det inte skulle vara någon större svårighet att få goda resultat. Emellertid kunde knappast någon i underlaget rapportera

slående telepatiska upplevelser. När Adrian ställde frågan om den ena tvillingen känner av när den andra befinner sig i kris fick han svaret att de ringer varandra på mobilen. Jag konstaterar att detta är en talande erfarenhet, som delvis och på sitt sätt vittnar om hur vi möjliggjort teknologins grepp; som utanförstående känsloliv och kompletterande minnesbank. Här låter vi kommunikationen äga rum.

Adrian anser, till skillnad från en del forskare, att det är en omöjlighet och illusion att tro sig kunna övertyga etablissemangen genom att presentera ett slutgiltigt experiment. Det idag slutgiltiga kan alltid ifrågasättas – imorgon. Tankens vägar är oändliga och det ligger, inte minst, nära till hands att vara efterklok. Snarare tror han istället på en upptäckt, ett relaterande av de paranormala upplevelserna till något fenomen inom normalpsykologin, såsom minnet och, i olika avseenden, förändrade medvetandetilstånd. Med fördel, resonerar han, bör man utgå från något redan delvis accepterat. Att börja från den teoretiska sidan, utifrån det stöd för fenomenen, som idag finns, låter, i mina öron, följaktligen, som en konstruktiv väg. Ju mer man kan länka sin forskning till något slags teori, desto bättre, bekräftar Adrian, men han förklarar också att de teorier det är fråga om vanligen är mycket vaga och svåra att pröva, ibland till och med helt obegripliga, då de rör sig inom kvantfysikens svårforcerade territorier. De flesta experter inom dagens kvantfysik är dessutom ense om att denna, varken kan inrymma eller förklara parapsykologin. Däremot uttrycker Adrian att många av kvantfysikens teoretiska aspekter, såsom teorin om icke-lokalitet, i likhet med vad han själv dragit för slutsatser om telepatin, skulle kunna vara ett uttryck för en fundamental princip om, i naturen, grundläggande samband. En specifik teori kan han emellertid inte presentera. Adrian betonar att han, i detta avseende, inte är någon teoretiker. Många välbegåvade personer inom parapsykologin har försökt nå en teoretisk förklaring, dock utan att röna större framgång.

Vem betraktar han då som den mest intressanta parapsykologiska forskaren av idag? Efter en stunds funderande faller valet på Rupert Sheldrake. Adrian framhåller Sheldrakes originella tänkande, vidsträckt erfarenhet; likaså entusiasmen och förmågan att nå positiva resultat. Enligt Adrian har han alla förutsättningar; i egenskap av forskare vid Cambridge dessutom de ekonomiska. Emellertid är han den ende. Detta, påpekar Adrian, återspeglar, i genuin bemärkelse, det dystra läge vår tids parapsykologi befinner sig i. Man skall emellertid, tillägger han, ännu en gång med referens till Joakim Westerlund, vara medveten om att somliga av Sheldrakes försök, t ex *staring*-experimenten, i kraft av uppenbara felkällor, har sina svagheter. Detta innebär en påtaglig svårighet att bedöma det egentliga värdet av resultaten.

LR: Tror du att andra kulturer än vår västerländska kan tillföra någonting till förståelsen av paranormala fenomen?

AP: Det tror jag. Jag har alltid undrat varför man inte arbetar med australiensiska infödingar, t ex. Men det är återigen en fråga om resurser och antropologer är heller inte så intresserade av området, eftersom det har dåligt rykte.

LR: Vad tänker du dig att dessa kulturer skulle kunna tillföra?

AP: För några år sedan träffade jag en australiensisk forskare, som var etnolog, men han betonade hur svårt det var att få tillträde till just aboriginerna. Det är därför svårt att få möjlighet till sådan forskning. Det är inte bara att ta en ESP-kortlek och resa till Australien!

LR: För många år sedan läste jag Marlo Morgans bok, *Budskap från andra sidan, om en amerikansk kvinna som tar del av aboriginernas visdom.*

AP: Ja, men i den boken är det svårt att avgöra vad som är korrekt återgivet. Med det vill jag bara säga att man inte skall ta den på för stort allvar.

LR: Det kan jag vara benägen att hålla med om. Men det jag fäste mig vid, som också ligger i linje med mina psykoanalytiska erfarenheter, är att man i det stamsamhälle, som presenteras, förklarade sin generella förmåga till telepatisk kommunikation med det faktum att man inte behövde dölja något för varandra. Oavsett skildringens tillförlitlighet generellt, tycker jag den aspekten är intressant, eftersom detta i sig är en erfarenhet, som återkommer i olika psykoanalytiska situationer: med uppriktigheten i det fria associerandet följer ofta den telepatiska kommunikationen.

AP: Ja, det stämmer. På 70- och 80-talen fanns något som kallades *encounter movement*, vilket till svenska översattes med sensitivitetsträning. Detta berör till stor del det du nämner. I sådana sammanhang förekom också, mycket riktigt, rapporter om telepatiska upplevelser.

LR: Anser du att traditionella, esoteriska traditioner – och då syftar jag *inte* på New Age – såsom pythagoreiska läror, hermetism, rosencreuzisk visdom, teosofi och antroposofi kan tillföra parapsykologisk forskning någonting i förståelsen av det mänskliga medvetandet och dess räckvidd?

AP: Ja, det tror jag; rent principiellt kan jag tänka mig det. Men jag måste tillstå min okunnighet om dessa områden. Vad jag kan ha emot det hela är

fanatiska inslag, vilka går ut på att det finns en enda sanning, som man anser sig besitta. Men jag är, som sagt, tyvärr inte tillräckligt insatt. Man är begränsad – det är mycket man inte hinner läsa. Jag har alltid varit imponerad av människor, som är bevandrade inom många olika områden och kulturer. Men det finns bara en Stanley Krippner!

Det gåtfullas sprängkraft

LR: Hur förklarar du prekognition?

AP: Jag skulle hänvisa till ett citat av Sir John Eccles, som frågade sig om vår hjärna besitter tillräcklig kapacitet för att förstå sina egna funktioner. Med detta menar jag, som jag tidigare nämnt, att vår hjärna är en konstruktion, som har kommit till stånd under en lång evolutionär process. Visst kan det finnas fenomen, som ligger utanför våra vanliga tidsbegrepp. Det är egentligen inte konstigare än att det kan inträffa saker, som är bortom vår aktuella tidsram. Det är möjligt att det finns andra dimensioner, som vi har svårt att begripa oss på med vårt intellekt. Mer än så kan jag inte säga. Naturligtvis finns mer preciserade modeller för hur dessa dimensioner skulle kunna se ut, hur man kan begripa dem o s v. Det är intressant att man inom strängteori nu utgår från ett flertal dimensioner. Så kanske kommer parapsykologin, någon gång i framtiden, att verka mindre stötande för gängse vetenskap och istället bli en nödvändig del av den, för att ge belägg åt dess teorier. Men idag har jag ingen förklaring till prekognition. Liksom många parapsykologer inriktar jag mina energier på att överhuvudtaget kunna forska inom området. Därför har jag inte haft så mycket tid över till att spekulera om teorier och förklaringar. Den största bevisfrågan blir, allt som oftast, att motivera sin egen existens, som parapsykologisk forskare!

LR: Hur förklarar du psykokinesi?

AP: Jag är inte helt övertygad om att det verkligen förekommer. Det är detta som är problemet när det gäller frågeställningar kring många paranormala fenomen. För att övervinna min skepticism måste jag själv *uppleva* psykokinesi och då under kontrollerade former där fusk kan uteslutas. Ens förhållningssätt är verkligen intressant. Som många

parapsykologer har jag personligen blivit mer öppen för extrasensorisk perception, eftersom denna, i stor utsträckning, förekommit i mina experiment. Men psykokinesi har jag varken upplevt eller forskat om. Det är en sak att läsa andras forskningsrapporter, men det räcker inte för att övertyga.

LR: Jag tror det du säger är mycket viktigt: för att få en känsla för någonting måste man personligen ha erfarenhet av det, varit med när och blivit vittne till att någonting ägt rum. Det är den känslan, som utgör övertygelsen.

AP: Ja, det är helt riktigt. Många vetenskapsmän tror att de enbart styrs av logik och gör bedömningar helt utan att känslan involveras. Men så är det absolut inte! Se bara på situationen i Lund. Den visar om inte annat att känslor ofta är oerhört styrande i debatten.

LR: Det visar ju också Antonio Damasio i sin forskning: känslan är intimt sammanlänkad med det vi inbillar oss är rent förnuft.

LR: Hur förklarar du psykometri?

AP: Den vanliga förklaringen är att någonting i själva föremålet lockar fram minnet. Men det skulle innebära en total revidering av vår världsbild om vi utgår från att minnen registreras i föremål. Hos de gamla grekerna, fanns en uppfattning, att den indelning vi gör i föremål är godtycklig: det är vi som sätter namn på bordet och skiljer ut det från allting annat, skiljer människor från varandra, urskiljer egenskaper och en mängd olika begrepp. Vår analytiska uppdelning av världen kan vara någonting vi tillskriver den. Världen är kanske inte sådan, som vårt intellekt tolkar den. Det kanske finns en gemensam grund i tillvaron, som vi bortser ifrån när vi följer vårt analytiska intellekt.

LR: Indiansk visdom.

AP: Visst! Tillbaka till ditt försök att göra en utfärd i det esoteriska. Men det är spekulativt, eller filosofiskt.

LR: Men det är intressant och mycket viktigt, eftersom möjligheten finns att det är just de spekulationerna, som är morgondagens vedertagna vetenskap.

AP: Om man bara kan komma på hur man skall lägga upp ett motsvarande experiment! Det är som ett mantra inom vetenskapen. Först då kan man göra någonting. Det måste bli empiriskt, experimentellt.

LR: Men i det stora hela är en sådan västerländsk hållning bara en subkultur. I österländsk visdom, på andra kontinenter, i de så kallade primitiva kulturerna utgörs grunden av denna helhet.

AP: Ja, det är sant.

Klargöranden

LR: Hur förklarar du fjärrsyn?

AP: Jag har ingen förklaring!

LR: Jag läste vid ett tillfälle om s k resonant viewing, alltså en upplevelse inombords snarare än att medvetandet förflyttas till annan plats. Detta för också tankarna till vad Joe McMoneagle sade, när han var i Stockholm förra våren, apropå sina nära-döden-upplevelser. Han menade att hans psykiska försvar, på ett dramatiskt sätt omstrukturerades, eftersom det, efter en så omvälvande upplevelse, inte längre fanns någonting att skydda sig för, eller klamra sig fast vid. Han beskrev det som att all information finns inom varje människa och man skulle då kunna tänka sig att åtkomsten sker genom ett slags vidgad empati. Vad tror du? Förflyttas medvetandet vid fjärrsyn, eller rör det sig snarare om en sådan resonant viewing. Kan det vara bådadera?

AP: Det intressanta är att det, som ofta beskrivs som *remote viewing*, föregås av meditativa och avslappnande övningar. Man går alltså in i något slags förändrat medvetandetillstånd för att uppnå detta. Vad det egentligen innebär vet vi inte. Men om man läser Joe McMoneagles beskrivning handlar mycket om att avlägsna de tolkningar, den filtrering vi gör, av sensorisk information. Det gäller att öppna sinnet, eller ta bort gränserna. Det är svårt att säga. Kanske är det, vilket ofta hävdas inom meditationsläror, så att det finns två sätt att

meditera: antingen kan man fokusera medvetandet på ett enda föremål och, paradoxalt nog, därigenom utvidga medvetandet till att omfatta allt, eller så inriktar man sitt medvetande just på att ta emot alla stimuli och utvidgar det på så sätt. Så det kanske finns två olika vägar dit. *Remote viewing* kanske bara är vårt senaste begrepp för att beskriva en sedan länge känd process av meditation.

LR: Då når man det förändrade medvetandetillstånd där samhörigheten och länkarna blir uppenbara.

AP: Ja, men också ett mer associativt tillstånd. Inom oss finns alltid en del, som vill skapa dramatik av allt, som nästan vill göra en film av våra upplevelser. Joe beskriver platserna, som om han står där och betraktar dem med egna ögon, men detta beror på den benägenhet till dramatisering, som finns inombords. Ibland har han fel. Det är inte precis så att han flyttas till en plats, som med en videokamera, och på det sättet kan återge området.

LR: Hur förklarar du en utomkroppslig upplevelse?

AP: Jag skulle egentligen hänvisa dig till en av mina närmaste kollegor, som faktiskt är VoF:are! Han var helt avvisande till sådant här, tills han gick på ett föredrag av Agneta Uppman. Natten därefter fick han en utomkroppslig upplevelse, vilken han dock inte har någon förklaring till. Vad det innebär vet jag inte.

LR: Hur kan man förstå det, som inträffar: kroppen befinner sig på en plats och en väsentlig del av medvetandet någon annanstans? Och är det verkligen vad som inträffar?

AP: Det märkliga är att så många personer säger sig ha de här upplevelserna; ändå finns så få forskningsbevis för att det är mer än en hallucination. Jag tror att vi är långt ifrån att ens börja tala om en förklaring. Många fler personer måste kunna påvisa den här förmågan under laboratorieförhållanden och vi behöver veta mycket mer om dem. Samma sak gäller för flera av de fenomen du efterlyser en förklaring till: vi vet inte tillräckligt mycket för att ens börja spekulera.

LR: I mina möten med personer med diagnosen schizofreni har jag funderat över huruvida deras tillstånd, i vissa fall, skulle gå att förstå i termer av en bilokalisering: kroppen befinner sig här och medvetandet någon annanstans. Jag har hört flera patienter beskriva sitt tillstånd, som att de sover trots att de är vakna. Dessutom uttrycker de, sinsemellan, ett mentalt innehåll med likvärdig tematik. Detta är naturligtvis möjligt att tolka och förstå psykologiskt enligt sådana kriterier, men eftersom det i sig är en konstruktion kan man fråga sig om även andra modeller är tänkbara. Vad tror du om ett sådant antagande?

AP: Jag har tänkt mycket på detta vad gäller schizotyp och prepsykotisk personlighet. Vi tittade på forskningsrapporter, som beskrev hur man hade prövat eventuell telepatisk förmåga hos schizofrena. Det är inte mycket som är gjort och det som är gjort är som vanligt tvetydigt. Åtminstone är ingenting entydigt och pekar klart i riktning mot att det verkligen rör sig om en telepatisk förmåga eller att medvetandet befinner sig någon annanstans.

Men dörren är inte helt stängd. För några år sedan skrev jag rapporter om detta. Då var jag mer inne på linjen att schizofrena har en benägenhet att bli överväldigade av inre upplevelser; de feltolkar dem och kan inte skilja mellan vad som hör till det inre och vad som kommer utifrån. Där kan försvarsinställningen vara avgörande. Om man har stor öppenhet för inre upplevelser och dessutom hög grad av försvarsinställning, kan det lätt hända att man tolkar det som kommer inifrån, som om det kom utifrån.

Det handlar då om hur man forskningsmässigt kan testa olika hypoteser om detta. Man kan utveckla en teori och lägga upp en undersökning om schizofreni och schizotyp personlighet; som kan förklaras med psykologiska modeller och i viss mån med parapsykologi. Det är inte så accepterat här. I Sverige råder fortfarande, till stor del, biologiska förklaringar. Men i Storbritannien, och i viss mån i USA, finns många psykologer, eklektiker, som har tittat på schizofreni, i första hand utifrån ett kognitivt perspektiv, och studerat hur schizofrena tänker. Man har – i likhet med mina tankegångar – kommit fram till att de i stor utsträckning feltolkar upplevelser. Detta har fått stort gehör, som förklaring till psykos.

Överskridanden

LR: Hur förklarar du en nära-döden-upplevelse?

AP: Återigen får jag säga att jag är nyfiken och jag läser ganska mycket om det. Det är ett oerhört intressant område där vi bland andra har Bruce Greyson och Peter Fenwick. Många spännande projekt är igång. Jag kan inte precis komma med någon förklaring idag, men som vanligt kan jag säga att det är ett område, som man önskar, fick lite mer uppmärksamhet och satsning inom vanlig vetenskap. Det handlar ju om en universell upplevelse – vi kommer alla att dö. Man får pengar till religion, men inte till att forska om sådana här fenomen.

LR: Åtminstone i vår kultur undviker vi i stor utsträckning det som har att göra med döden och döendet.

AP: David Fontana är en intressant forskare, i sammanhanget. Han och en annan forskare har skrivit en artikel om hur man skulle kunna gå vidare enligt William James begrepp om *cosmic consciousness* och pröva om medvetandet har en fortsättning. De beskriver ett upplägg med tillgång till flera mediala personer, som alla står i kontakt med en och samma ande. Skulle då den kunskap och information, som förmedlas till ett medium, uppdateras när anden talar genom ett annat? Skulle kunskapen konstant förnyas? Skulle den överensstämma med tillgänglig information, som ligger bortom mediets personliga kunskap? Så visst finns upplägg för att gå vidare med de här frågorna. Allting är forskningsbart. Inom SPF hade vi en diskussion om huruvida forskning om liv efter döden skulle sortera här. Lägg undersökningarna upp, som forskningsprojekt enligt accepterade regler, är det helt fritt fram.

LR: Vad tror du, med utgångspunkt i den forskning som finns idag: fortlever det mänskliga medvetandet efter döden?

AP: Ingen aning! Jag har svårt att tänka mig detta, om man utgår från vad vi vet om hur hjärnan fungerar, vilket har sin grund i hur hjärnskador och sjukdomar påverkar medvetande och personlighet. Däremot finns en del parapsykologiska forskningsrön, som går stick i stäv med detta. I SPF kommer

vi ju snart att få höra ett föredrag av den framstående hjärnforskaren, Peter Fenwick. Men t o m han har svårt att få forskningsanslag! Det råder ingen brist på idéer och möjligheter, men, som sagt, på finansiell satsning.

LR: Du är en av de ledande parapsykologiska forskarna i världen, sedan länge verksam i Sverige och på många sätt en pionjär här. Ändå fick du inte professuren i Lund. Varför?

AP: Det bedrövliga är att Lund till en början klart och tydligt gick ut med att det skulle vara en professur i parapsykologi och att de skulle stå för detta. Sedan fick de kritik. Det som var helt oacceptabelt för mig var att jag, från forskningssekreteraren i tjänstetillsättningskommittén, och prefekten i Lund, fick höra att de hade valt någon annan, eftersom påtryckningar kommit om att inte fokusera på parapsykologin, utan istället passa på, om det fanns tillfälle, att lägga tonvikten vid hypnologi. Det skulle med andra ord betyda att personer som Robert Aschberg avgör vem universitetet skall anställa och det är oacceptabelt! Det är därför jag har bråkat så mycket. Det är bara pengar som gäller och det är det som är så sorgligt. Lund tackade ja till det stora anslaget för att Psykologiska Institutionen var i desperat behov av pengar. De ville ha pengarna, men inte parapsykologin, och såg sin chans.

Adrian menar att det är viktigt att ge parapsykologin akademiskt utrymme. Han framhåller att vetenskap bäst utövas med tillgång till teknologi och i en forskningsmiljö, som både medger förfining av metodik och utbyte av specialistkunskap, kollegor emellan, i ett fruktbart samarbete. Härigenom kan man bidra till en bättre forskningsstandard överlag. För att den parapsykologiska kunskapen skall få möjlighet att växa och forskningen på optimalt sätt kunna bedrivas utgör detta slags miljö en oumbärlig grund.

Om Adrian hade innehaft den eftertraktade professuren, hur skulle han då lagt upp sitt arbete? Upprättandet av en tredje position är avgörande, förklarar Adrian; ett överbryggande av de två extremer – rabiata skeptiker och blint, okritiskt troende – som för närvarande råder. Den tysta majoriteten behöver få komma till uttryck. Målsättningen skulle likaså vara att söka skapa en bro mellan parapsykologi och det traditionella psykologiämnet. I Köpenhamn, berättar Adrian, finns ett stort centrum för medvetandeforskning, varför professuren utgör ett unikt tillfälle för Lunds psykologiska institution att etablera kontakt. Ett vidgat samarbete de nordiska länderna emellan, skulle på motsvarande sätt kunna få stor betydelse för *Sällskapet för Parapsykologisk Forskning*. Adrian, som tidigare varit redaktör för den europeiska

tidskriften *European Journal of Parapsychology*, har länge förespråkat ett mer effektivt sammanförande av de gemensamma resurserna till en samfäll, engelskspråkig tidskrift på titelförslaget *Journal of Nordic Psychical Research*, för en större och annorlunda spridning.

Som professor i Lund skulle Adrian, i första rummet, ha inriktat arbetet på att undersöka människor, vilka gör anspråk på att besitta paranormal begåvning. Med tanke på tjänstens karaktär av orientering mot såväl parapsykologi som hypnologi, befinner det sig inom dess ram att bedriva forskning om förändrade medvetandetilstånd, såsom hypnos och Ganzfeld. Den, enligt Lunds behov, mest väsentliga delen, menar Adrian, skulle även vara att handleda doktorander, vilket delvis leder forskningen i riktning mot dessa individers vetenskapliga intressen. I Lund, förklarar han, har funnits stark oro för New Age-falangernas anstormning. En viss försiktighet skulle därför vara på sin plats. Adrians satsningar skulle, i det stora hela, röra sig mot en bredare forskningsfront på temat parapsykologi och förändrade medvetandetilstånd, med sikte på undersökningar, som kan leda till avhandlingar. Dessutom skulle han belysa det slags forskning, som kan förmå knyta parapsykologi till gängse psykologi, liksom forskning med viss klinisk anknytning. Adrian nämner här att ytterst och påtagligt få yrkesutövare, inom den svenska föreningen för klinisk hypnos, är disputerade eller forskningsorienterade, varför stimulerande till sådan aktivitet likaså skulle vara en särskilt angelägen uppgift. Återigen betonar han det stora antalet begåvade studenter med intresse av att gå vidare inom parapsykologin. Därtill finns våra redan etablerade forskare, på sitt sätt beroende av anslag. Med en så vidsträckt uppgift, som organiserandet av svensk parapsykologisk forskning, skulle man, konstaterar Adrian, naturligtvis få vara beredd att delegera. Ingen enskild person, oavsett hur kreativ och välstrukturerad, kan, på egen hand, omfatta en uppgift av sådana mått. En delikat och banbrytande gärning kräver, ärligen, sin utövare.

*

Tillgänglig och disponibel. Lämpad. Efterställd en annan; när hypnologin satts främst. I sanning; Adrian har visionerna, men saknar möjligheten. Åtminstone i Lund. För närvarande. Historieskrivningen fortgår; sträcker sina rötter mot den tid som är i tillblivelse. Förändringen är en impuls vars kraft inte kan underskattas; den ovissa frukten av mänsklig handling. Svaren finns i undertexten. Liksom begynnelsen, den förutvarande och kommande. Jag lämnar Göteborg för den här gången. Mitt förflutnas käraste plats, som för snart tio år sedan förde mig till den stockholmsvardag dit jag sent denna kväll skall återvända. ■

© Louise Ramsby 2006

Bioelektronisk bas för healingenergier och komplementär medicin?

I webbtidningen emergentmind har vi sett följande notis som kan vara värd uppmärksamhet och granskning. Vi känner inte till särskilt mycket om bakgrunden till denna skrift, men tycker källan och informationen är värd granskning.

(The Bioelectronic Basis for "Healing Energies: Charge and Field Effects as a Basis for Complementary Medical Techniques, av Leane E. Roffey)

<http://www.emergentmind.org/Roffey06.htm>

ÖVERSÄTTNING: GÖRAN BRUSEWITZ

Sammanfattning: Då denna granskning gjordes hade över 150 studier av "healingenergier" rapporterats, där energiparametrar var specificerade och kontrollerade. Mer än hälften demonstrerade statistisk signifikans, $p < 0.05$. Några forskare har mätt elektromagnetiska (EM) signaler som utstrålat från helarens händer, som är inom samma frekvensomfång som människans hjärnvågor. Det finns vissa indikationer att det finns en korrelation mellan atmosfäriska "oscillations", hjärnvågor, och utstrålning av biologisk EM. Om vi förstår denna korrelation, så kanske vi lättare kan karakterisera och ytterligare dra nytta av olika slag av "healing energier". Paradigmet för hur dessa energier ska och kan användas kan utvecklas till en grund för ett antal befintliga tekniker i komplementär medicin. Integrala delar av biologiska system har visat sig vara halvledande, (järn-)magnetiska och piezoelektriska. Biohalvledare, tillsammans med driften av laddningar, joner och radikaler, kan betraktas som en form av "bioplasma". Bioplasma kanske kan kontrolleras av "magnetohydrodynamic" (MHD). De elektromagnetiska fälten som utstrålas av erfarna healers kan betraktas som koherent, resonant, ljudlig biomagnetisk utstrålning av vilket ett mindre koherent EM-fält hos patienten "tonas in" till den specifika frekvensen och fasen, och genom vilken homeostasen kan anpassas till för att inducera "healing".

Medvetandets ensamma harmoni – i väntan på Peter Fenwick

Av Louise Ramsby

Redan som mycket liten funderade jag över medvetandets natur. Givetvis inte i de ord, som idag dväljer mina tankeblöss, men på barns rättframma vis – enkelt och självklart. En förnimmelse i lekens rörelse; ändå, väl urskiljbara tankens stråk. Levande kalejdoskop. När jag betraktade solen fick jag veta att den kunde skada mina ögon. Mina blickar drogs mot månen. Övertygad om vem jag var, slog jag följe med erfarenheter, vilka lät min fasta punkt skifta och världen bli synlig ur ett anorlunda blickfång. Bekantskaper. Vad var det egentligen som sade att jag för alltid skulle bli kvar där jag nu befann mig? En fortsättning följde, eftersom det redan fanns en början. Jag såg bortom skiljelinjerna. Uppenbara och frånvärande: då som nu. Som vuxen, alltjämt barnet med funderingarna. Gränsen utan närvaro. Vid mina tankar har jag förblivit; till dem har jag återvänt. Ytterst är vi desamma. Men vad, djupast inne, är en mänsklig själ? Tillhör den någon? En akt av närvaro – ett tillfälligt koncentrat? På sin väg förbi; vidare. Ur det underliggandes frihet och från horisonten ovan: vad är medvetande? Åter ställer jag mig frågan, som denna gång finner sin mottagare:

Peter Fenwick, M.D.
Institute of Psychiatry
Kings College, London, UK.
Mental Health Group,
University of Southampton

Avsändaren är jag.

En erfaren

Peter Fenwick är en av de få, som besitter verklig kunskap om den mänskliga hjärnans vindlingar, liksom om det outgrundliga förhållandet mellan hjärna och medvetande. Närmar sig, manne, denne neuropsykiater och banbrytande forskare inom om-

rådet nära-döden-upplevelser, en lösning på medvetandets gåta? Möjligen står sådana svar inte att finna. Tanken är likväl fri. Raden av Fenwicks uppdrag och forskningsmeriter är imponerande, med mer än 200 publikationer i medicinska och vetenskapliga tidskrifter på temata som hjärnans funktion, förändrade medvetandetilstånd och meditation. Erkännandet sträcker sig över det vida spannet mellan läkar- och forskarkollegor och massmedias lovord. I Japan innehar Fenwick en gästprofessur, där han under tre av årets månader vistas för avancerad neuropsykiatrisk forskning. Peter Fenwicks särskilda vetande rör sig inom psykiatriens och neuropsykiatriens domäner, neurologi och neurokirurgi. Han är bl a specialist på skallskador och epilepsi samt övriga patologiska tillstånd i det centrala nervsystemet; dessutom på ofrivilligt handlande och somnambulism, liksom dess förhållande till kriminalitet. Peter Fenwick är också ordförande i *The Scientific and Medical Network*, en sammanslutning av läkare och vetenskapsmän, som önskar fördjupa förståelsen inom vetenskap och medicin, genom utvecklandet av såväl intuitiv, som tankemässigt grundad kunskap. Tillsammans med sin hustru, Elisabeth Fenwick, har han bl a givit ut böckerna *Past Lives: An Investigation into Reincarnation Memories* (Berkley, 2001), *The Hidden Door: Understanding and Controlling Dreams* (Berkley, 1999) och *The Truth in the Light: An Investigation of over 300 Near-Death Experiences* (Berkley, 1997).

Tillfället dessförinnan

En oktobermorgon programmerade jag videon för inspelning av en dokumentär, som jag inte skulle hinna hem för att se den kvällen. Året var 2003 och Peter Fenwick en av huvudpersonerna i denna tankeväckande skildring av forskningen om nära-döden-upplevelser. I sällskap med andra forskare och läkare av olika specialitet, inom fältet, beskrev Fenwick slående empiriska erfarenheter från dödens gränsland. Utifrån studier av patienter, som

överlevt hjärtstilleståndets kris, skissades hisnande möjligheter. Kan medvetandet existera oberoende av kroppen? Spörsmålen var stimulerande och slog lös en räckta ostyriga tankar. Vilka är då hjärnans betingelser? Skapare av, eller mottagare för medvetande? Finns en fortsättning? Problemställningen klargjordes i reportaget. Den forskning Peter Fenwick och hans kollegor bedriver kan radikalt komma att förändra vår världsbild. Huruvida, specifikt på vilket sätt, liksom i vad för slags skede detta skulle kunna inträffa, är och förblir ännu så länge ovisst. En abstraktion med potential att konkretiseras; som väcker förundran. *Memento mori*. Människans försök att överblicka och begripliggöra tillvaron har likväl sin ofrånkomliga begränsning, vilket Fenwick illustrerar, mot slutet av sin *Bruce Greyson*-föreläsning, vid *International Association for Near-Death Studies*, 2004, när han låter dialogen mellan en zenmästare och dennes elev leda anförandet till slut:

-What happens to the enlightened man at death?

-Why ask me?

-Because you're a Zen master.

-Yes, but not a dead one.

Vad är medvetande?

Vetenskap och andlighet

Temat för föreläsningen i sin helhet är den utmaning, som vetenskap och andlighet ställer oss inför i detta sekel. Innan publikens frågor tagit vid, innan österlandets visdom nått ändpunkten, berättar Peter Fenwick hur andlighet, idag, alltmer uppmärksammas, som undervisnings- och forskningsområde. I USA ger man kurser i ämnet vid ett tilltagande antal medicinska fakulteter; effekterna av förbön studeras och debatteras vid konferenser. Inom psykologiska sammanslutningar, t ex i Storbritannien, framträder transpersonellt inriktade intressegemenskaper, vilka röner lavinartat intresse. Allt fler böcker om healing och andlighet publiceras. Likväl, betonar Fenwick, finns åtskilligt mer att uppnå.

Fenwick ger auditoriet en inblick i sin forskning om nära-döden-upplevelser (NDU), liksom i medvetandets erfarenheter under livets sista dygn och själva döendet. De slutsatser han kunnat dra är att NDU:n förekommer hos omkring 10% av befolkningen; den är oavhängig av ålder och tro, men

företer viss kulturell prägel. Några studier talar för att de individer, som får uppleva en NDU, överlag är mer psykologiskt välfungerande och uppvisar bättre utvecklade strategier för att handskas med livets skiftningar. Skeptiker har hävdat att upplevelsena kan vara en följd av medicinering, vilket Fenwick emellertid dementerar; i hans studier har större delen av de patienter, som erfarit NDU:er, varit medicin fria. Inte heller kan upplevelsena förklaras med de fysiologiska förhållanden, som är en följd av aktuellt somatiskt status. Epileptiska anfall och hallucinationer, är likaså uteslutet, eftersom NDU:n, i motsats till de förvirrade inslagen vid dessa tillstånd, utgör en påtagligt klar och distinkt upplevelse. Vanligen är en NDU av angenäm natur, innefattande en utomkroppslig upplevelse, färd genom tunnlar eller grottor, kraftfulla ljusfenomen, förhöjd sensitivitet, idylliska naturscenerier – ett återkommande inslag även inför döendet – himmelskt vacker musik, möten med avlidna närstående i sin blomning, fria såväl från ålderstecken, som skada och sjukdom. Ofta förekommer en återblick på det egna livet, liksom så småningom beslutet att återvända. Effekten av NDU:n är en omvälvande förändring. I dess efterföljd avtar rädslan för döden och de flesta blir mer andligt sinnade. Man sätter större värde på livet. Personer, som sökt begå självmord, men överlevt, blir, efter att ha erfarit en NDU, mindre benägna att vilja ta sitt liv.

En fortsättning

Peter Fenwick har genomfört både retro- och prospektiva studier av nära-döden-upplevelser och bl a inriktat forskningsarbetet på patienter, som genomlevt ett hjärtstillestånd. Under detta tillstånd företes, i allt, tecken på klinisk död. Skeptiker vill emellertid invända att hjärnan, vid denna punkt, alltjämt är i rörelse; såväl forskning på människa som djur talar, dock, emot denna kritik. Inom 11 sekunder efter att hjärtat stannat, upphör hjärnvågornas aktivitet och EEG planar ut. Utslocknande. Den höga förekomsten av hjärnskador, efter hjärtstillestånd, ger vidare stöd åt denna uppfattning. Allt det som organiserar människans begreppsvärld är satt ur spel; minnet släckt. Följaktligen borde det vara omöjligt att, i ett sådant tillstånd, erfara klara, välstrukturerade intryck. Fenwicks studier, liksom annan forskning, ger däremot vid handen att NDU:erna, enligt patienterna själva, infallit under en fas då de inte var vid medvetande.

Denna uppfattning går, således, stick i stäv med neurovetenskapens erfarenheter, som lär att psykiskt medvetna upplevelser är en omöjlighet utan hjärnans aktiva medverkan. Liksom i dokumentären, hösten 2003, tydliggör Peter Fenwick utgångspunkten: om medvetandet fortskrider när hjärtats slag upphört, är hjärna och medvetande med nödvändighet åtskilda.

Vad är medvetande?

Några fall visar att patienter, korrekt och i detalj, kunnat redogöra för de återupplivningsförsök de varit föremål för. I studier av NDU:er hos blinda, finns motsvarande beskrivningar av hur personer, med s k *mindsight*, kunnat betrakta sin egen återupplivningsprocess från en punkt i rummet, utanför kroppen. Den avgörande frågan blir här om den utomkroppsliga positionen är tillförlitlig; går den verkligen bortanför kroppens horisontalläge? Anekdotiskt material pekar i denna riktning. Man har därför prövat att placera slumpmässigt valda kort ovanpå de monitorer, som övervakar patienterna och då vid en höjd som, i stående eller lig-gande, är omöjlig att få gängse visuell tillgång till. Emellertid blev utgången fruktlös: ingen har, under sådana extraordinära upplevelser, lagt märke till korten. Med utgångspunkt i patientintervjuerna, förde detta till slutsatsen att medvetandets primära, visuella fokus, i dessa fall, tycks vara just den egna kroppen och återvändandet till respektive avlägsnandet från densamma. Fenwick beskriver här nya, experimentella upplägg, där det centrala blir att förvissa sig om att det kritiska föremål, som skall verifiera upplevelsen med säkerhet befinner sig där det kan upptäckas. Så skulle t ex en optimalt placerad bildskärm med slumpvis förevisade bilder, en videokamera och kontinuerliga tidsangivelser, kunna utgöra en kontroll för vad som verkligen inträffat medan en person, i ett fysiologiskt tillstånd motsvarande klinisk död, likväl, med sitt medvetande, varit närvarande.

Hjärna, medvetande och bortom

Så sent som den 11 maj i år kunde Sällskapets medlemmar och gäster bevista en debatt mellan fil dr Jan Dalkvist och överläkaren samt fysikern Jan Pilotti, på det nu, i samband med Peter Fenwicks stockholmsbesök, i mitten av juni, ännu en gång, aktuella medvetandetemat. Diskussionen, som gick varm, sökte utsträcka kvällen till det yttersta och

resulterade slutligen i övertrassering av tidsmarginalerna med kryddad faktura från lokalvärden, som inte helt oväntad följd. Vad gör man dock inte för vetenskapen. När Dalkvist och Pilotti nu får mästerlig, brittisk konkurrens är vi lyckligtvis bättre rustade. Två sammanträffanden med Peter Fenwick under rubriken *Mind Beyond the Brain?* står på dagordningen. En spännande utfärd, som månne föra oss varthän? Förhoppningsfull väntan. Ur det underliggandes frihet, mot horisonten ovan. Vid mina tankar har jag förblivit. Frågan håller jag alltjämt levande

*I am
A hole in a flute
That the Christ's breath moves through –
Listen to this
Music.
HAFIZ*

Louise Ramsby är psykoanalytiker (IPA)

© Louise Ramsby 2006

Referenser:

Fenwick, P (2004): *Science and Spirituality: A Challenge for the 21st Century* [The Bruce Greyson Lecture from the International Association for Near-Death Studies 2004 Annual Conference], *Journal of Near-Death Studies*, 23(3), 2005.

Ledinsky, D (red) (1999): *The Gift: Poems by Hafiz, the Great Sufi Master*, New York, Penguin Compass. ■

Helene Reeder Gruppen har beviljat anslag för forskning om liv efter döden

Av Edgar Müller

Helene Reeder, en psykiater i Kungälv som dog 2002, testamenterade största delen av sin förmögenhet, ca 1 miljon kronor, till SPF med instruktionen att beloppet skulle användas till forskning om liv efter döden. Hon var under hela sin aktiva verksamhet intresserad av denna fråga och efter att ha läst Nils-Olof Jacobson bok, "Liv efter döden", tog hon kontakt med honom. De blev vänner och hennes engagemang stärktes ytterligare på grund av inspiration från boken. Hennes kontakter med Nils-Olof ledde till beslutet att testamentera beloppet till SPF, men även JBM nämndes i testamentet. Eftersom det var fråga om en speciell inriktning inom parapsykologin var det nödvändigt att hålla pengarna separerade från John Björkhems Minnefonds pengar som är avsedda för alla delområden inom parapsykologin. Därför beslöt SPF, som normalt inte sysslar med anslag, att dels låta JBM förvalta beloppet, dels att bilda en särskild grupp som självständigt skulle hantera alla frågor rörande testamentet, dvs utlysning och beviljandet av anslag samt alla därtill hörande ärenden.

Beslut om anslag

Helene Reeder Gruppen beslutade på sitt möte den 28 oktober 2005 att utdela 2 anslag på EUR 7000 var till Paolo Presi resp Alexander MacRae, dvs sammanlagt ca 133 000 kr. Dessa forskare skickade in sina ansökningshandlingar år 2004 och gruppen har bedömt att båda uppfyller testamentets krav på vetenskaplig forskning om **liv efter döden**.

Paolo Presi är ingenjör och chef för avdelningen Transkommunikation i "Laboratorio Interdisciplinare di Ricerca Biopsicocibernetica" i Bologna. Hans forskningsprojekt avser fonetiska analyser av, enligt strikta protokoll erhållna, Elektroniska Röstfenomen (EVP) som av många anses komma från avlidna. Presi började syssla med parapsykologi 1960 och ägnar sig sedan 1973 åt EVP. Tack vare hans position i laboratoriet kan han även utnyttja tvärvetenskapliga metoder.

Alexander MacRae är ingenjör och var verk-

samt bl a som språkexpert inom NASA och det amerikanska Flygvapnet rörande talanalys och ordigenkännande under svåra akustiska förhållanden. Numera är han privatforskare och ägnar sin tid åt det Elektroniska Röstfenomenet (EVP). Han har även konstruerat en apparat som genom användning av förändringar i hudens ledningsförmåga (EDA) skapar förutsättningar för att erhålla EVP.

Hans projekt avser att samla in ett större antal EVP som anses komma från avlidna vilka anger identifierbara namn samt att jämföra resp EVP med röster från tidigare bandinspelningar gjorda med de aktuella personerna när de levde.

Motivering till beviljandet av anslagen

Det Elektroniska Röstfenomenet (EVP), som tidigare kallades för bandröster blev bekant i Sverige tack vare Hans Jürgensens upptäckt på 50-talet. Han var ute i naturen för att spela in fågelsång, men när han hemma avlyssnade bandet fann han röster på det. Naturligt nog ansåg han att det måste vara något fel, därför upprepade han inspelningarna och fann till sin förvåning att det hördes röster varje gång. Nyheten spred sig, bl a på grund hans böcker och sedan dess har det säkerligen gjorts många hundratusentals inspelningar med liknande resultat i hela världen. Varifrån rösterna kommer och hur de uppstår är än så länge obesvarat.

De som tror att rösterna är äkta har olika teorier. Den härskande uppfattningen är att rösterna kommer från avlidna, många säger sig ha fått klara indikationer på det. Andra hypoteser är att rösterna kan komma från okända intelligenser, från ett eventuellt parallelluniversum, eller från människan, dvs experimentatorn själv genom en super psi kraft.

Kritikerna avvisar EVP med motiveringen att rösterna kan komma från olika radiosändningar, eller att rösterna i själva verket är röstliknande

brus som människan tolkar som röster. Det har gjorts lyckade experiment med EVP i elektromagnetiskt och akustiskt isolerade rum, vilket utesluter att radiovågor skulle skapa rösterna. Däremot är det riktigt att människans hörsel är en komplicerad process och att hjärnan har en egenskap som kallas för "perceptuell restaurering." Denna egenskap gör att hjärnan kan och vill förstå ofullständiga ord, eller ord som är dränkta i brus eller enbart ordliknande brus och resultatet kan bli en misstolkning.

Det finns i huvudsak två grupper av människor som experimenterar med EVP. Majoriteten som utgör den ena gruppen nöjer sig med att få olika budskap och arbetar med att försöka göra budskapen tydligare. De flesta i den här gruppen tror sig veta att budskapen kommer från avlidna och deras mål är därför att kunna komma i kontakt med sina kära på den andra sidan. Experiment med EVP är i denna grupp oftast en fritidssyssla vid sidan om förvärvsarbetet.

En annan betydligt mindre grupp arbetar på heltid eller på deltid professionellt och vetenskapligt med målsättningen att bli förstå hur rösterna

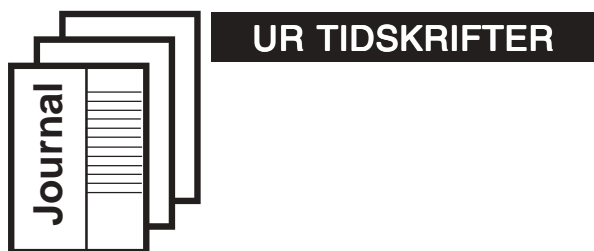
uppstår i våra apparater, att analysera dem fonetiskt och att skapa nya och bättre tekniker för kommunikationen. Dessutom är ett viktigt mål för forskarna att undersöka möjligheterna att kunna fastställa källan till rösterna, nämligen om de kommer från avlidna, från externa intelligenser eller från annat håll. Mycket av sådant arbete fokuseras just på det fonetiska innehållet med syftet att genom fonetiska analyser identifiera äkta EVP och utesluta falska EVP från forskningsarbetet. Det finns flera olika metoder att erhålla EVP, men de kan inte behandlas här inom ramen för den här artikeln.

Sedan Jürgensens tid har tekniken att bearbeta EVP förbättrats enormt. Idag använder forskarna moderna datorprogram, som bl a kan avlägsna brus, sakta ner talet, känna igen och jämföra röster samt identifiera olika språkelement (fonem). Det är fråga om en teknik som sedan länge används av militären, polisen och underrättelsetjänster när man lyssnar på upptagningar av samtal som störs av olika faktorer.

Bilden visar delar av en fonetisk röstanalys av ett EVP, registrerat av Edgar Müller. Självklart är bilderna helt obegripliga för dem som inte arbetar med fonetik, men de tas med här för att demonstrera betydelsen av fonetiken för modern EVP forskning. Programmet heter Speech Analyser och liknande program används av alla forskare.

Utrymmet här medger tyvärr inte en närmare beskrivning av funktionerna men det kan nämnas att rutan längst ner till höger med F1 på den vertikala och F2 på den horisontella axeln identifierar språkelement (fonem) enligt symboler som används av den Internationella Fonetiska Organisationen IPA. De olika vokalernas fonetiska symboler syns i rutan, och den lilla fyrkanten på mitten längst nere vid symbolen "a" markerar att programmet har identifierat ett ljudelement (fonem) som är mycket likt "a".

På detta sätt kan alltså programmet hjälpa till att bekräfta eller avvisa den tolkning som en människa kommer fram till genom att enbart lyssna. ■

Australian Journal of Parapsychology, december 2005

Detta nr börjar med att Michael Thalbourne skriver om The marriage of parapsychology and normal psychology, F de Pablos fortsätter sedan om Technical Paper No 9, Chemical induction of precognitive dreams, sedan kommer Suitbert Ertel om Technical Paper No. 10, Psi test feats achieved alone at home: Do they disappear under lab control?

Både den första och sista artikeln här tror jag är klart läsvärda, den sista berör det märkliga att psi-fenomen ibland inte visar sig när kontrollerna blir strängare, som i laboratorier.

Bokanmälningar: Sing me, av Jeda Lee, Hair of the alien - DNA and other forensic evidence of alien abduction, av Bill Chalker, Is there life after death? An examination of the empirical evidence, av David Lester, The Bible Code 2: The countdown, av Michael Drosnin, samt Parapsychology in the twenty-first century. Essays on the future of psychical research, av redaktörerna Michael Thalbourne och Lance Storm.

Ny bok frågar om djur och maskiner kan vara medvetna

Journal of Consciousness Studies, nr 3, 2006

Detta nr har som tema Wolfgang Pauli's idéer om Mind and Matter in the Context of contemporary science, av Harald Atmanspacher och Hans Primas.

Därutöver finns av visst intresse Garry Young med Preserving the role of conscious decision making in the initiation of intentional action. På baksidan finns info och reklam för bok av Igor Aleksander, professor emeritus of electrical engineering vid Imperial College, London, I The world in my mind, my mind in the world. Key mechanisms of consciousness in people, animals and machines, berör han: Finns det en "verklig värld" eller är vår medvetenhet av världen bara en illusion? Är djur medvetna? Kan maskiner vara medvetna? Vad innebär det att vara medveten? Does the 'science of consciousness' impinge on religious

thought? How is consciousness affected by mental deterioration? Aleksander använder sina fem "axiom" för att ge sig på dessa frågor. Se www.imprint-academic.com/aleksander.

Journal of Scientific Exploration, nr 1, våren 2006

I detta nr redogör Ian Stevenson för Half a career with the paranormal, som kan vara nog så läsvärt - han satsade först på att bli etablerad, sedan med reinkarnationforskning. Därefter följer frågor och oklarheter kring UFO-fenomenen i Hessdalen i Norge på 80-talet, av Matteo Leone och Massimo Teodorani. Bland böcker anmäler Paul Devereux The roots of coincidence, av Arthur Koestler, detta för att vi ska påminnas om arvet efter Koestler, som ju ligger till grund för Koestler-professuren i Edinburgh, som så hastigt hamnade i kris när professor Morris dog för två år sedan och ännu har en så oklar situation. Vidare, The perfect medium: photography and the occult, av Clement Cheroux, Andreas Fischer, Pierre Apraxine, Denis Canguilhem och Sophie Schmit, Yale University Press, 2005. Bland delrubriker: Cesare Lombroso and photography, photographing spirits, forces and thoughts, human radiations. Einstein and the ether, av Ludwik Astro (<http://redshift.vif.com>) anmäls av York Dobyns, The new paradigm: a confrontation between physics and the paranormal phenomena, av John O'M Bockris, The gift: ESP, the extraordinary experiences of ordinary people, av Dr. Sally Rhine Feather och Michael Schmicker, som är av extra intresse eftersom Sally Rhine är Rhines dotter, Rhine som skapade början på systematisk parapsykologi på 1930-talet.

Paranormal review, april 2006

Detta nr börjar med A modern psychomanteum, av Peter Hallson, därefter ordföranden John Poyntons ord om 'What is the SPR for', Emma McNeil skriver om Mediawatch, olika tv-program som på ett störande sätt behandlar bl a poltergeist i serien "Most haunted", Nicola Holt skriver om "Project Haunt: An attempt to build a 'haunted' room, James P. Pandarakalam skriver om "Certain parapsychological aspects of the visionary experiences of Medjugorje, Elizabeth Roxburgh skriver om The SPR's 49th study day: 1905-2005, 100 years of progress?, Logan Yonavjak sammanfattar A review of the 48th parapsychological association convention, den som ägde rum förra året vid IONS i Kalifornien (och den som vi ordnar i år!). Slutligen sammanfattar Nicola Holt The legacy of Bob Morris: A report on the 48th

Study day - part one - the 'early years', en mycket läsvärd överblick över forskning Bob Morris gick igenom de år han var verksam som Koestler professor i parapsykologi i Edinburgh

Journal of Society for Psychical Research, april 2006

Wolfgang Eisenbeiss och Dieter Hassler skriver om An assessment of ostensible communication with a deceased grandmaster as evidence for survival, utgår ifrån en schackmatch mellan levande och döda mor- eller farföräldrar, en story som publicerades på 1980-talet i populär-pressen. Hassler tittade närmare på det och beslutade att publicera mera om detta i den vetenskapiga pressen.

Craig Murray och Jezz Fox fortsätter om Differences in body image between people reporting near-death and spontaneous out-of-body experiences. Nicola Holt skriver sedan om Testing for precognitive boredom with a population of visual artists: a pilot study.

Bland bokanmälningar: The new paradigm: a confrontation between physics and the paranormal phenomena, av John O'M Bockris, The perfect medium : photography and the occult, Yale University Press,

Journal of near-Death Studies, vintern 2005

Detta nr av JNDs ägnas frågan om likhet mellan NDUer och Jesus: What do near-death experiencers and Jesus have in common? The near-death experience and Speng's new christianity, av John Gibbs. Denna likhet diskuteras sedan mellan Gibbs och Michael Sabom.

Sedan följer Prevalence of near-death experiences in Australia av Perera, Padmasekara och Belanti, samt the universal, multiple and exclusive experiences of after-death communication, av James Houck

Parapsykologiske Notiser, nr 6, 2006

Detta nr är ett jubileumsnr, 30 år i Norge med denna skrift. Bland de artiklar de lyfter fram och nämner på framsidan är redaktören Jon Mannsåkers "Utveckling i parapsykologi de siste 30 år", Försöksledareffekten - hvem lykkes?, NPS og vitenskapelig parapsykologi, Parapsykologi och lokal stjärnetid, Kommunikasjon med dyr - dyrehvisking, och om Silvametoden. Ett klart läsvärd nummer, som speglar utvecklingen under senare år på över 80 sidor.

Om vad "consciousness" är

Vad är consciousness? Det är temat för detta nr av *Journal of Consciousness Studies (JCS, nr 4, 2006)*, redigerat av Anthony Freeman. Christian de Quincey börjar med Switched-on Consciousness. Clarifying what it means. Consciousness har kallats "the final frontier" for vetenskapen, filosofins "hard problem" och det största mysteriet i mysticism. Det är ett centralt tema i filosofin om "mind". Ändå finns förvirring om vad 'consciousness' är, även bland filosofer, vetenskapsmän och mystiker som gjort karriär i att utforska the mind. Olika discipliner använder samma ord och menar olika saker. Artikelnen elucidate en fundamental distinktion mellan den filosofiska och psykologiska användningen av 'consciousness'. Christian de Quinceys inlägg följs av ett antal debattinlägg i ämnet mot Christian de Quinceys.

Sophie R. Allen skriver sedan om A space oddity: Colin McGinn on Consciousness and space, Charles Tart kommenterar "Current status of transpersonal psychology", William A. Adams fortsätter om Transpersonal Heterophenomenology?, Bill Faw rapporterar från en konferens "Are we studying consciousness yet? - Tucson 2006, och bland böcker Robert Kirk, Zombies and consciousness.

Ny rapport om NDU-forskning erhållen via epost

A recently published research paper has been posted to the IANDS website. Please click on this link:

www.iands.org/researchimportant_studies, and select the article by Dr. Penny Sartori, PhD. The paper describes a 5 year prospective study of NDEs in a Welsh hospital in the United Kingdom. Dr. Sartori will be presenting a com-prehensive review of this study on October 27, 2006, the third day of the 2006 IANDS Conference at the University of Texas M.D. Anderson Cancer Center in Houston, Texas. Information on the conference is available on the website at www.iands.org/conference. Detailed conference schedules and registration materials will be available shortly.

Tack för gåvor

E B, Spånga, 10 kr
A K, Karlstad, 25 kr
V H, Falun, 60 kr

Forts Ordförande har ordet

nu utlyser stipendier för vetenskaplig forskning i områdena psykofysiologi och parapsykologi. Kopia av utlysningen kan erhållas av undertecknad, se annars www.bial.com, epost fundacao@bial.com.

Lokalen för föredrag

Lokalen vi har använt under våren och också gör i höst hyr den av Kunskapsnätet på S:t Göransgatan 66, T-Fridhemsplan, uppgång korsningen S:t Eriksgatan/Fleminggatan. Gå ett kvarter mot Fridhemsplan, förbi bl a McDonald, sväng vänster in på S:t Göransgatan. Där på nr 66 har Kunskapsnätet lokaler tre trappor upp. Det är en modern lokal för undervisning. Vi har möjlighet att ordna kaffe mm. Eftersom ytterdörren har portkod kommer vi att inför varje gång få en särskild portkod som står på ett papper på insidan av ytterdörren. Slå in den koden så kommer ni in. Sedan är det tre trappor upp. Pappret tas ned ca kvart över sju. På pappret står också mobilnummer ni kan ringa till oss som är där inne. Oftast gäller mitt 0708-10 35 32. ■

Årets stora arrangemang!

Internationell konferens

4-6 augusti 2006 med

Parapsychological Association

på Hotell Hasselbacken i Stockholm

Intressanta och kända föredragshållare från hela världen

Intresserad? Anmäl Dig på tidigare utsänd registreingsblankett eller via länk på vår hemsida www.parapsykologi.se. Särskild webbsida för PA-konferensen är också förberedd: www.parapsykologi.se.

Läs också mer på sid 2 i det här numret.

Om mina experiment med telepati

Mina experiment med telepati, mätt med EDA (elektrisk aktivitet i huden) uppmärksammades av två mediaprogram. P4 Extra hade en reporter, Birgitta Ländin, som deltog i ett experiment med sin son. Hennes reportage på 3-4 minuter sändes en fredag och gav ett, tycker jag själv, bra intryck.

Det andra programmet var mera svårbedömt. Jag utsattes för en busringning då en person ringde på DN-annonsen för att visa intresse. Ganska snart insåg jag dock att det var något udda, för det skulle vara upp till fyra personer inblandade, de kopplade in röster från ett röstlabb osv. Jag var mycket tydlig med att jag förstod att det var bus, samtidigt som jag var öppen för att testa dem om de återkom med en idé, vilket de förstås inte gjorde. En skolkamrat på universitetet hörde programmet några veckor senare, ett busringningsprogram på radion, hon tyckte jag gjorde bra ifrån mig. Vad har man uppnått om man/ämnet utsätts för busringning?

Hur experimenten gick? Analyser pågår.

Göran Brusewitz

Sällskapet för Parapsykologisk Forskning, SPF

Postgiro: 35 17 57-0

Medlemsavgift: 225,-, för pensionärer och studerande 190,-

Ordförande: Göran Brusewitz, Diligensväg 98, 131 48 Nacka

Tfn och fax hem: 08-466 98 58 Mobil: 0708-10 35 32

Vice ordförande: Jens Tellefsen

Kassör: Louise Ramsby

Sekreterare: Edgar Müller

Redaktör för Nyhetsbrevet: Göran Brusewitz

Layout: Merit Müller

Hemsida: www.parapsykologi.se

Ansvarig för hemsidan: Jonas Liljegren